

ŠIANDIEN
IR RYTOJ

ALŽIRE du vyrai veda žūt-
būtinę kovą dėl valdžios.

Iš vienos pusės Ben Khed-
da, dabartinis Alžiro laik. vy-
riausybės pirmininkas, sukal-
bamas ir realistiškai galvojęs
politikas, remiamas nedidelio
būrio kovotojų. Iš kitos pusės
Ben Bella, Castro tipo revo-
lucionierius, su savo "pulki-
ninkais" siekia Alžirą pa-
versti socialistine respublika.

Ben Bella yra tikro revoliu-
cionierio tipas, savo gyvenimą
aukojantis idėjai, nerūko, nege-
ria alkoholinių gėrimų ir ne-
mėgsta moterų.

Jis kaltina Ben Kheddą už-
grobus valdžią, nelaukiant liau-
dies pasisakymo. Ir, prieš
pradėdamas žygį į Alžirą, pa-
sako, kad jis siekia sukurti
tikrą demokratine modernią
valstybę, nusikratant polici-
nės diktatūros ir neleis nau-
joms kolonializmo jėgoms iš-
kilti.

BET tos policinės diktatū-
ros Alžire kaip tik trūksta.
Aną dieną visi Alžiro polici-
ninkai nutarė padėti unifor-
mas, kol jiems nebus išmo-
kėta priklausanti alga.

Krašte kiekvienos karinės
grupės vadas jaučiasi kara-
liuku ir neklauso Alžiro vy-
riausybės įsakymų. Iš papras-
tųjų eilinių pasidarę "pulkinin-
kai" galvoja galį daryti kas
jiems patinka. Savitarpus susi-
skalę alžiriečiai suvedinėja
sąskaitas. Plėšimus ir žmog-
žudystes pridengia politiniais
motyvais. Europiečiai dingsta
naktimis, nežinant kas ir kur
juos išvedė.

Stebėtojų nuomone, Alžiras
Ben Bellai paėmus valdžią,
greit pasidarys antrąją Ku-
ba ir dėl to džiaugsis tik vie-
na Maskva...

SOVIETAI visur stengiasi
su savo propaganda prasis-
kverbti. Jei reikia nesigali ir
aukso, kad nusipirktų laisvos
spaudos puslapius.

Neseniai jie New York He-
rald Tribune laikraščiui su-
mokėjo net 8,500 dolerių, kad
būtų atspausdinta Chruščiovo
kalba, pasakyta Maskvoje vy-
kusiam "nusiiginklavimo ir
taikos kongrese".

Už žymiai mažesnę kainą
jie nusipirko vietą trijuose ka-
nadiškuose laikraščiuose. Win-
nipeg Free Press gavo tik
3,000 dolerių.

Bet kai Free Press bendra-
darbis R. Malone kreipėsi į
Pravdą, prašydamas už tokią
pat sumą jam parduoti tiek pat
vietos Pravdoje, kad galėtų at-
sakyti Chruščiovui, tai iki
šiam laikui negavo atsakymo...

BULGARIJOJE komunistų
partijos susirinkime vienas
girtas dalyvis, prisiartinęs
prie prezidento, pradėjo rėk-
ti:

- Bailiai! Melagiai! Krem-
liaus tarnai!

Salėje įsiviešpatavo tylą.
Pirmininkaujantis nuliupo nuo
tribūnos ir paėmęs girtuoklį
už rankos ištempė iš salės.
Prie durų jam sušnibždėjo į
ausį:

- Tik idijotai kaip tu, ga-
li tokius dalykus iškirsti! Iši-
vaizduok, kas būtų atsiti-
ke, jei tai būtų meči pasakęs prieš
tikrus komunistus!...

(vg)

ŽINIOS IŠ VISO
PASAULIO

• Gen. Lemnitzeriui per-
ėmus NATO vadovybę, nu-
matoma, kad atominių
ginklų koncentracija bus
perkelta į JAV, kuris yra
visiškose JAV priklausomy-
bėje. Gen. Norstad buvo už
sausumoje laikomas atomi-
nių ginklų bazes.

• Egipto Nasseris tuo
tarpu rodo didžiausią susi-

DIRVA

Nr. 87

Liepa-July 30, 1962

Cleveland, Ohio

Lotynų Amerikos santvarka

J. F. KENNEDY ADMINISTRACIJA NUTRAU-
KĖ DIPLOMATINIUS SANTYKIUS SU PERU
VALSTYBE PO KARIŲ PERVERSMO, NEPAI-
SANT TO, KAD WASHINGTONS BENDRA-
DARBIAUJA SU KITAIS 13 LOTYNŲ AMERI-
KOS KRASTŲ, KURIUOSE IRGI NĖRA DEMO-
KRATIJOS, NEKALBANT APIE PAGALBĄ
LENKIJOS IR JUGOSLAVIJOS KOMUNISTI-
NIAMS REŽIMAMS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prezidento J.F. Kennedy įsa-
kymas nutraukti diplomatinis ir
ūkinės pagalbos ryšius su Peru
valstybe po įvykusio ten karių
perversmo neatrodo labai logiš-
kas. Visų pirma iš 19 lotynų Ame-
rikos valstybių tik 6 praktikuoja
demokratiją pilna to žodžio pras-
me, o likusios yra valdomos dau-
giau ar mažiau diktatoriniais me-
todais. Antra, JAV palaiko diplo-
matinius santykius su visa eile
kraštų, kuriuose apie demokra-
tiją ne tik negali būti kalbos, bet
yra valdomos žiaurios komunis-
tų diktatūros. Du iš jų - Lenkija
ir Jugoslavija - pakeitus anksty-
vesnį senato nutarimą, gauna iš
JAV vyriausybės nemažai para-
mą. JAV pagalba visose srityse
naudojasi Franco Ispanija, Nas-
serio Egiptas, Diemo pietinis
Viet-Namas, karių valdoma pie-
tinė Korėja ir t.t. Dėl to aukš-
čiau minėtas prezidento žygis
susilaukė nemažai kritikos, ypač
po to, kai jis pačioje Peru vals-
tybėje, atrodo, padarė mažai įta-
kos ir vadinamų demokratinų
grupių kontroliuojamos profes-
sinių sąjungų konfederacijos pas-
kelbtas generalinis streikas
prieš karinę vyriausybę nuėjo

niekais, nesulaukęs visuotinio
pritrimo.

Iš kitos pusės administracijai
palankūs komentatoriai teigia,
kad pasielgimas su Peru yra po-
sūkis JAV politikoje, kuri da-
bar žiūrėsianti, kad bent loty-
nų Amerikoje laikytųsi demokra-
tinė santvarka. Už tokią pažiūrą
kalba argumentas, kad vadin-
amas dešiniosios pakraipos dikta-
tūrinis režimas nutiesia kelią
kairiajai komunistų diktatūrai.
Pavyzdys - Cuba, kur diktatorių
Batistą pakeitė bolševikinis dik-
tatorius Castro, Dominikonų res-
publikoje diktatorių Trujillo pa-
keitė daugiau ar mažiau demo-
kратиškai nusiteikęs laikinas re-
žimas tik todėl, kad kritiškume-
tu JAV į tų salų pakraščius pa-
siuntė savo marinius, o užkulisy-
je veikė, kaip dabar paaiškėjo,
pats gabiausias JAV diplomatas,
iš pensijos specialiai tam užda-
viniui prezidento pašauktas, R.
Murphy.

Tačiau ne visur tokiais me-
tais galima veikti, kaip kaimi-
ninėje Dominikonų respublikoje.
Su vėliau įvykusių karių pervers-
mu Argentinoje buvo tyliai sutar-
ta, Argentinoje kariai aiškinosi
jog jie turėję padaryti pervers-
mą, kad kraštą apsaugojus nuo
buvusio diktatoriaus Perono grį-
žimo, kuris veikia koalicijoje su
komunistais. Peru būklė buvo
kiek kitokia, tačiau ir čia kariai
gali teigti, kad jie pastoję kelią
buvusiam diktatoriui. Reikalus
tame, kad per birželio mėn. įvy-
kusius prezidento rinkimus nei-
vienas iš trijų kandidatų nelai-
mėjo reikalingos išrinkimui
33,33 % visų balsų. Daugiausiai
balsų gavo kandidatas Haya de la
Torre, APRA (Alianza Popular
Revolucionaria Americana) parti-
jos vadas. Toji, partija, nepai-
sant jos pavadinime linksniuojan-
mos liaudies revoliucijos, laiko-
ma gana nuosaikią, kažkas pana-
šaus į mūsų liaudininkus, tačiau
jos vadas per ilgą savo politinę
karjerą turėjo labai daug kivir-
čų su kitom grupėm ir kariais.
Tokių būdu dar prieš rinkimus
buvo aišku, kad kariai priešin-
sis jo prezidentavimui. Kadangi
nė vienas kandidatas nelaimėjo
reikalingos 1/3 balsų daugumos,
pagal konstituciją naują presi-
denta turėjo išrinkti seimas. Ha-
ya, jausdamas savo silpną pozi-
ciją norėjo susitarti su kitu kan-
didatu Belaune, kuris yra kaires-

nis už Haya, tačiau tas nesutiko
ir tokiu būdu Haya pasisakė už
trečią kandidatą visuotiniuose
rinkimuose - generolą Manuel
Odría. Odría, kaip absoliutus dik-
tatorius, Peru valdė nuo 1948 iki
1956 m., tačiau paskutiniiais me-
tais savo režimą sušvelnino ir
leido praversti rinkimus, per ku-
riuos prezidentu buvo išrinktas
Manuel Prado y Ugarteche, po-
litinio vidurio žmogus. Tą Pra-
do kariai, vos penkias dienas
prieš jo kadencijai pasibaigiant,
ir nuvertė. Karių grupės, va-
dinamos juntos, diktatūra paskel-
bė buvusius rinkimus neteisėtais
ir žada praversti naujus rinkimus
už metų. Tokia padėtis yra šian-
dien.

Prisiminus Peru, trečio savo
didumu - po Brazilijos ir Ar-
gentinos - Pietų Amerikos kraš-
to istoriją nuo pat 1526 metų, ka-
da jį "atradė" ispanai sugriovė
ten klestėjusią indėnų - inkų -
kultūrą, tenka konstatuoti, kad
tas kraštas niekados neturėjo
pastovios santvarkos. Vienas ki-
tą žudė ispanų užkariautojai, Ma-
drido siunčiami vice-karaliai, o
vėliau - nuo 1892 metų - presi-
dentai. Peru, ypač jos sotinė
Lima, smarkiai nukentėjo nuo
karo su Čile - konfliktai dėl
niekados tiksliai nenustatytų sienų
tesėsi iki pat mūsų dienų.
Trumpas gerbūvio laikotarpis
truko tik tuojau po paskutiniojo
karo.

Peru turi netoli dešimties mi-
lijonų gyventojų. Tikslaus skai-
čiaus niekas nežino, nes krašto
viduje - slėniuose tarp labai aukš-
tų kalnų - primityviai gyvena ke-
li milijonai indėnų. Iš viso, in-
dėnai sudaro beveik pusę gyven-
tojų skaičiaus, beveik 40% yra
maišyti ir tik 10% grynai bal-
tųjų. Rinkiminės propagandos me-
tu dažnai kurstoma ir rasinė ne-
apykanta. Aplamai imant, didesnę
gyventojų daugumą smarkiai
skursta, nors kalnuose esama
daug mineralinių turtų, prie kurių
tačiau sunku prieiti. Kraštas la-
bai gražus pažiūrėti, - plačios
dykumos Pacifiko pakraščiuose,
iš kurių šaute šauna į dangų mil-
žiniški kalnai, besitęsę per 500
mylių ir tame tarpe tėra tik 27
perėjimai, čia gali rasti visų
rūšių klimatą, - tačiau labai ne-
patogus gyventi. Tos aplinkybės
nulėmė ir krašto santvarką.

Iš plačiojo pasaulio patyrimo,
neišklyrus ir Rytų bei Vidurio
Europos, žinome, kad demokra-
tinė santvarka reikalauja tam tik-
rų kultūrinio, ūkinio ir sociali-
nio lygio. Jei jo nėra, kraštas
anksčiau ar vėliau patenka dikta-
torių globon. Kaip netobula būta
valdymo sistema, ji kartais yra
neišvengiama. Už tat į Kennedy
administracijos pastangas santy-
kių nutraukimu atstaryti demok-
ratią Peru valstybėje daug kas
žiūri kritiškai ir su nepasitikėji-
mu.

PO LIETAUS...

SAUGUMO POLICIJOS VIRŠININKAS
DUODA TEMAS RAŠYTOJAMS

Būtų neįtikėtina ir tiesiog neį-
manoma, kad bet kuriame Vakarų
krašte į rašytojų susirinkimą
ateitų slaptos politinės policijos
ar karinės žvalgybos viršininkas
ir imtų nurodinėti rašytojams,
kokias temas jie turi savo kū-
rinimams pasirinkti. Tačiau kaip
tik toks dalykas atsitiko neseniai
Vilniuje.

Komunistų partijos priežiūro-
je veikianti rašytojų draugija bu-
vo suaukususi pasitarimą apsar-
styti "gynybinės-karinės temati-
kos klausimų". Itą pasitarimą at-
ėjo Valstybės Saugumo Komiteto
(rusiškai -- KGB, anksčiau --
NKVD, dar anksčiau -- Čeka) vir-
šininkas A. Randakevičius ir iš-
dėstė rašytojams, apie ką jie turi
kurti apsakas, romanus, poe-
mas. Būtent, negana esą rašyti
apie buvusius uniformuotus ka-
rius. Reikia daugiau ir gražiau
parašyti apie... "liaudies gynė-
jus", tai yra civilinius NKVD ka-
riuomenės talkininkus, kovojus
su prieš partizanais. Tie "liau-
dies gynėjai" rusų buvo vadin-
ami "istrebiteli", tai yra, naikini-
tojai, o lietuviai vadino juos su-
trumpintai ir niekinamai -- "stri-
bais". Jie dabar turės būti Lie-
tuvijoje rašysimų romanų ir poe-
mų herojai.

Tokio raginimo priežastis, pa-
sirodo, esanti Vakaruose pasiro-
džiusi (tokia dar negausi) litera-
tūra apie Lietuvą laisvės kovas.
Vyriausiasis čekistas Lietuvoje
atvirai tai nurodė. Sakė: "Užsie-
nyje amerikiečių doleriais lei-
džiamas visoks šlamštas, kuria-
me iš priešų pozicijų iškraipytai
atvaizduota klasių kova Lietu-
voje. ... Banditų vadeivos ... --
atvaizduojami kaip didvyriai."

"Literatūrinį atkirtį" kurti ra-
šytojus jis gaudeno dar ir tais
motyvais, kad "imperialistai ir
jų žvalgybos daug dėmesio skir-
ria Tarybų Lietuvos teritorijai",
ir kad tarp tų "imperialistų"
priemonių esą ir "mėginimai pa-
naudoti turizmą žvalgybos tiks-
lams".

ŠIŲ DIENŲ LIETUVOS
EMIGRANTO LAIŠKAS

Birželio mėnesio "Jaunimo
Gretos" (Leidžia Komsomolo
centras Vilniuje) atspausdino
Vilmano Petkevičiaus laišką iš
Kara-Kumų dykumos. Laiškas,
atrodo, skelbiamas tikslu pas-
katinėti ir kitus Lietuvos jaunu-
lius emigruoti į tą tolimą dyku-
mą (Komsomolas dabar Lietu-
voje yra apėmęs emigracijos kon-
torijų vaidmenį ir jį vykdo daug
uoliau, negu kontoros, prieš 35
metus kvietusios emigruoti Bra-
zilijon ar Argentinon). Laiške ra-
šoma, kad ten maždaug puiku gy-
venti ir dirbti, -- kitaip jis ne-

būtų skelbtinas, o ir parašyti
būtų nesaugus, -- bet net ir be
ypatingai aštraus pastabumo ga-
lima išskaityti, kas rašančia-
jam rūpėjo pasakyti. Iš laiško
matyti, kad Lietuvos jaunuolis ne-
surado sau vietos Lietuvoje, ir
surado ją tik ten, svetimam kraš-
te, ir dirba Rusijos pramonės
Uralo miestuose kelti. Dirba,
raminasi ir laukia laiško... Štai
kaip jis rašo:

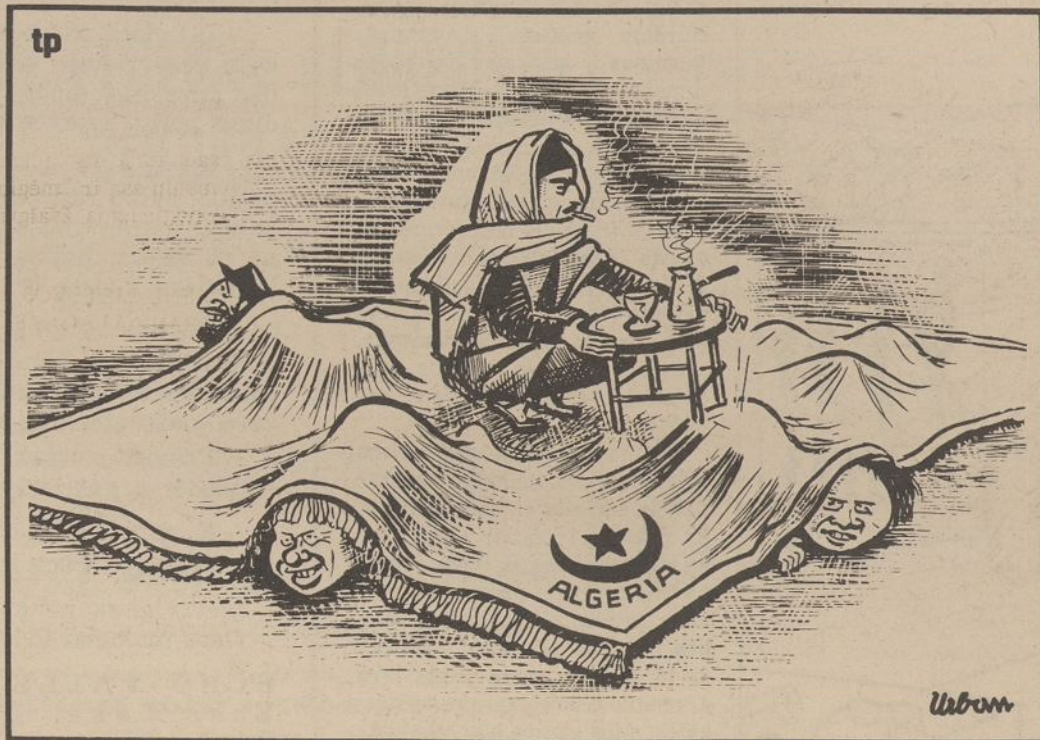
"Brangioji redakcija! Aš dir-
bu tolimoje Kara-Kumų dykumo-
je prie tiesiamos Buchara-Ura-
las dujų trasos. Atvykau čia iš
Lietuvos prieš keletą mėnesių
ir dabar panorau parašyti jums
apie savo gyvenimą.

Mus supa atšiauri ir nuosta-
biai graži gamta. Kiek tik už-
mato akys -- smėlio kalvos ir
daubos. (Tai toks "nuostabus gro-
žis"...). Pažiūrėjus atrodo, kad
kalva už kelių žingsnių, o eisi
visą dieną kol ją pasieksi. Mums
jauniems, čia viskas labai įdo-
mu, nebaisūs jokie sunkumai, --
juk gyvenime viską nugalai žmo-
gus, jis užkariauja ir dykumas...

Vasaros metu čia būna iki 53
laipsnių (127 F) karščio. Vandenį
mums gabena 100 kilometrų (apie
60 mylių), iš Amu Darjos. Prie
jos krantų driekiasi miškai ir
vynuogynai. Dabar, balandžio
mėnesį, ir pas mus, dykumoj,
labai gražu. Žydi krūmokšniai
viskas skęsta žalumnyuose, ne-
sinorėtų skirtis su dykuma. Mes
gyvename vagonuose, ir todėl
visados esame netoli darbovie-
tės, nes nuolat persikeliam iš
vietos į vietą. Maitinamės ge-
rai, yra visko, ko geidžia šir-
dis, uždirbam taip pat labai ge-
rai. (Kaž kodėl vis apsiribojama
tuo "gerai" ir "labai gerai",
vengiama minėti kuo maitina-
masi, kiek uždirbama...). Po
darbo laisvalaikiu žaidžiam tink-
linį, skaitom knygas, klausomės
radio. Čia daug jaunimo iš įvai-
rių respublikų. Su draugais ta-
riamės apie savo ateities planus,
apie tai, ką veiksime, kai už-
baigsime šią trasą. Daugiausia
vaikinių iš Baškirijos, Turkmė-
nijos, Moksos, Latvijos. Mes
gyvename kaip broliai, kiekvie-
nas, žinoma, giria savo kraštą.
Kai kurie mano draugai mokosi
lietuvių kalbos, aš gi -- uzbekų
ir baškų.

Per tą laiką, kurį praleidome
dykumoje, nuveikėme nemažą.
Buldozeris (aš esu buldozerininkas)
nuvertė visą virtinę kalvų,
užlyginom daubas. Balandžio pir-
mą dieną pas mus buvo džiugi
šventė -- Uzbekistano jaunimas
mums atvežė ir įreikė daug do-
vanų -- kaip Kara-Kumų nuga-
lėtojams. Atvažiavo ir svečiai

(Nukelta į 2 psl.)

Alžiras juda...

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

KULTŪROS TARYBOS ATSIŠAUKIMĄ VERTINANT

Esu prašomas pasisakyti PLB Kultūros Tarybos atsišaukime išskeltomis mintimis. Kalbėti apie aukštesnės institucijos pareiškimus, nepatogus reikalas, nes jie yra skelbiami viešai nekritikuoti, bet vykdyti. O kalbėti reikia. Pati gyvenimo tikrovė verčia.

Pirmiausia tenka labai apgailestauti, kad PLB Kultūros Taryba pavėluotai atsirado. Daugelis dalykų, iškeltų atsišaukime, jau yra įvykdyta arba vykdomo eigoje, kuriuos peržiūrėti iš naujo ir daryti bet kokią pataisą - pavėluotas reikalas. Šiame rašinyje kalbėsiu tik apie dvi sritis: švietimą ir leidinius.

ŠVIETIMAS

Visa, kas pasakytą liuanistinio švietimo reikalais, galima tik priarti ir juos vykdyti, išskyrus tuos dalykus, kurie jau yra atlikti. Kultūros Taryba liuanistinių mokyklų darbo našumui pakelti reiškia pageidavimą "suvienodinti dėstomųjų dalykų programas ir vengti paralelizmo vadovėlius ruošiant bei leidžiant".

PIRMIAUSIA PROGRAMOS

Programų reikalą reikia laikyti jau išspręstu. Per 10 metų pradinį mokyklų programos buvo keičiamos keturis kartus. Jas taisė, plėtė ir siaurino. 1960 metais švietimo Tarybos patvirtintas JAV liuanistinių šeštadienių mokyklų programos tenka laikyti galutiniu sprendimu. Nuo jų nei aukštyn, nei žemyn nevertėtų pajudėti. Bet koks iš naujo programų svarstymas ir jų iš naujo ruošimas būtų tik tūpėjimas vietoje ir visiškai bergždžias darbas. Belieka tik jas visuotinai liuanistinėse mokyklėse įgyvendinti.

Programų pertvarkymo klausimą iškėlė 1958 m. lapkričio mėn. 29-30 dd. Chicagoje įvykęs liuanistinių mokyklų mokytojų ir švietimo darbuotojų suvažiavimas. Tuo metu buvusi švietimo Taryba, vykdydama suvažiavimo nutarimus, sudarė programoms paruošti komisiją iš mokytojų: E. Bielskienės, S. Jonynienės, J. Kreivėno, J. Plačo ir dailininko V. Vijeikio. Visi mokytojai su cenzu, stažu ir dabar dirbą liuanistinėse mokyklėse. Tad jų prieitos programų reikalas išvados stovi arčiausia prie realybės. Be to, jų paruoštas prog-

JERONIMAS IGNATONIS

ramų projektas buvo išsiuntinemas visai eilei mokytojų ir liuanistinėms mokykloms susipažinti ir dėl jų pasisakyti. Gautas pastabas komisija svarstė ir derino ir galutinai suredagavo programas, kurias švietimo Taryba patvirtino ir išleido atskiru leidiniu. Šios programos laikomos oficialiomis JAV liuanistinių šeštadienių mokyklų programomis ir jos yra privalomos visoms liuanistinėms mokykloms.

Kitas klausimas, ar šios programos priimtinos PLB Kultūros Tarybai, kad ji galėtų jas pasiūlyti ir kituose kraštuose liuanistinėms mokykloms, sakysime, Kanados, Australijos ir kitur.

Čia tektų kiek apgailestauti, kad į šį darbą nebuvo įtraukta ir Kanados mokytojai. Tuo atveju dabartinės programos be rezervų būtų galima laikyti visuotinomis liuanistinių mokyklų programomis. Kiek yra žinoma, Kanados mokytojai patys pasiruošė savas programas. Dabar Kultūros Tarybos uždavinys išspręsti, kurios programos tikty Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vardu veikiančioms liuanistinėms mokykloms.

Tačiau, atrenkant, ar derinant bendram reikalui programas, nereikia pamiršti vieno fakto, kad lietuvių kalba, iš viso liuanistiniais dalykais tėra vienintėliai ir nedalomai ir nedauginami. Nėra ir negali būti, sakysime, ame-

rikietiška lietuvių kalba, kandiška ar australiška. Programoje iškeliami kalbos faktai ir lietuviškoji aplinkuma, kuri ateina iš Nepriklausomos Lietuvos, Lietuvos praeities, iš Lietuvos laukų bei sodų. Dalykai aiškūs ir bendri. Todėl nėra būtino reikalo turėti atskiras programas, sakysime Kanadai, Australijai ar kitiems kraštams. Visa liuanistinė medžiaga, kuri tinka, sakysime, Amerikos liuanistinėms mokykloms, be abejojimo tinka ir Kanados ir Australijos. Čia tik klausimas gali būti, kurio krašto dabar sudarytos programos taikliausia atrinko pačią būtiniausią liuanistiniam mokslui medžiagą.

VADOVĖLIŲ REIKALAI

Kultūros Taryba pataria vengti paralelizmo vadovėlius ruošiant bei juos leidžiant. Pedagoginė praktika ir liuanistinio mokslo pažangumas ką kitą sako. Ko didesnis vadovėlių pasirinkimas, to geriau ir mokytojams ir pačiam dėstomam dalykui. Todėl nėra ko bijoti paraleliai ruošiamų ir leidžiamų vadovėlių. Svarbu tik tai, kad jie būtų rašomi pagal vieną ir tą pačią programą. Monolitiniai, kitaip sakant, vienas ir tas pats vadovėlis mokyklos praktikoje slopina mokslo pažangą ir migdo mokytojų pedagoginį kūrybingumą. Ne gana dar to, monolitinis ar monopolizuotas vadovėlis atneša mokykloje stagnaciją ir dar kai kuriais atvejais mokslo eigos pakrikimą. Pavyzdžiui paminėsiu vieno vadovėlio istoriją.

Grupė Vasario 16 Gimnazijos mokinių prie senų barakų (klasės ir valgyklos), kurie ketinami nugriauti ir toj vietoj pastatyti geresnius pastatus. V. Alseikos nuotrauka

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Kokie yra septyni skirtumai tarp tų dviejų piešinių? Atsakymą rasite 5 puslapyje

Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

iš Maskvos. Taip, tegu ir nelengvos buvo mūsų darbo sąlygos, bet nė vienas nenuleido rankų. Užtat jau sekančiais metais Kara-Kumų dykuma eis dujos į miestus. Nors čia ir dykuma, bet joje aibės turtų, dujų šaltinių, kurių užteks ilgiems šimtmečiams. Ypač dideli dujų telkiniai yra dykumoje prie Bucharos, ir kaip tik iš ten vamzdžiais, kuriuos tiesiame, jos plauks į Uralą, šakosis į daugelį miestų. Užtat trasa ir vadinama Bucharos--Uralo trasa.

Man jau dvidešimt treji metai, aš esu komjaunuolis. Išaugino mane vaikų namai, nes karo metu tėvai žuvo fronte ir aš likau našlaičiu. Bet mūsų Tėvynėje žmogus, kuris myli darbą, visada suranda savo vietą. Suradau ir aš.

Viso gero, brangioji redakcija. Aš laukiu iš Jūsų žurnalo skaitytojų laiškų -- man ir mano bičiuliams -- ir su džiaugsmu į juos atsakysiu.

Turkmenijos TSR, Čardžovskajos sritis, Kamennyj karjer SU-1 pašto skyrius.

Vilmantas Petkevičius

Niekas Lietuvoj dabar viešai nedrįsta atsakyti į tokį klausimą: kodėl toks Vilmantas "nerado vietos" (buldozerininkas!), sakysim, prie Elektrėnų statybos, arba ir prie panašios dujų trasos, kurią dar reikia nutiesti į tuos pačius Elektrėnus, į Kauną, Šiaulius, Klaipėdą, Rygą, o turėjo "rasti vietą" būtinai "už Uralo -- žemės galo", kai į Lietuvą tuo pačiu metu prie minėtų statybų sugužėjo tūkstančiai rusų, net nuo to paties Uralo, ir pasitaiko, be rods, net uzbekų ar baškirų? Kodėl jie tokių pačių darbų negali dirbti savuose kraštuose, kuriuos kiekvienas saviškai giria? (LNA)

Visai neseniai išėjo vieno iš iškiliųjų mūsų pedagogų vadovėlis. Jo buvo laukiama su dideliu susidomėjimu ir nekantrumu. Buvo tikėtasi, kad šio vadovėlio pasirodymas įneš į mūsų pedagoginę praktiką naujumo, gaumo ir pajudins iš sustingimo. Kai tik pasirodė, daugelis mokytojų į jį įsivedė savo mokyklose. Bet po metų beveik visi, kas tik juo vadovavosi, atmetė, kaip visiškai neįmanomą pritaikyti šių dienų reikalavimams. Dabar įsi-vaizduokite kokių pasekmių turėtų pedagoginiame darbe, jei mes neturėtume kito pakaitalo! Mokyklos liktų be vadovėlių ir jose darbas visiškai pakriktų.

Šis pavyzdys vaizdžiai parodo, kaip yra pavojinga laikytis tik monopolizuoto vadovėlio.

Kitas klausimas - lėšos. Į šį klausimą galima atsakyti remiantis mūsų visuomeninio gyvenimo judėjimo faktais. Jeigu mes pajėgime sutelkti dideles sumas įvairiems fondams, operos pastatymui išleidžiame virš dvidešimts tūkstančių, o naujai operai pastatyti pasiryžę surinkti virš penkiasdešimts tūkstančių, - tad būtų didžiausia mūsų nelaimė ir istorinė gėda, jeigu mes nepajėgtume kelių tūkstančių sutelkti mūsų tautos gyvybiniam reikalui - vadovėliams išleisti!

Dar vienas gana reikšmingas faktas - nė žodžiu neužsiminta priešmokyklinio amžiaus vaikų reikalu. Pro šį klausimą keistai mes visad praeiname tytomis, lyg jis ir neegzistuoja. Nepajėgiame ar nesugebame rasti būdų, kaip ateiti tėvams į pagalbą mažąjį lietuviuką laiku ir tinkama forma įstatyti į lietuvišką frontą. Šiuo klausimu mes privalėtume plačiau pasisakyti ir ateiti į pagalbą tiems, kurie jau dirba toje srityje.

LEIDINIAI

Kultūros Taryba savo atsišaukime siūlo išleisti šiuos pagrindinius veikalus: platesnę lietuvių kalbos gramatiką, Lietuvos istoriją, išsamią lietuvių literatūros istoriją, lietuvių meno istoriją ir jaunimui taikytą vieno tomo enciklopedinio pobūdžio leidinį.

Ar tai jau ir viskas? O kur mūsų mažiesiems leidiniai! Jaunimui? Mažajam skaitytojui! Čia tik aukšto rango skaitytojams. Mokslinė liuanistinė literatūra.

Dėl šių leidinių būtinumo niekas neabejoja. Jų trūkumą jaučėme, jaučiame ir dar ilgai jaušime. Mokslinio pobūdžio veikalai valandomis negimsta. Bet ir tai, dar čia trūksta aiškumo, kas šių veikalų paruošimu ir jų išleidimu turėtų rūpintis. Patys savime jie neatsiras. Rimtesnės leidyklos yra susidomėjusios šiuo planu, bet nežino į ką kreiptis ir kas bus atsakingas už visą darbą. O be to, ar yra paruoštas nors vienas iš tų veikalų. Jei taip, tegu būna pavesta kuriai nors lietuviškai institucijai, kad ji galėtų pradėti tartis su leidyklomis. O jeigu nėra paruoštų, tai turėtų būti pavestas kam nors šis darbas neatidėliotinai. Tačiau, iš anksto tenka įspėti ir ruošėjus ir leidėjus, kad mokslinio pobūdžio veikalai turi labai ribotą rinką. Vienas iš didžiausių užsimojimų - prof. V. Biržiškos ALEKSANDRYNAS - įstrigo. Prenumeratorių labai mažai, o išlaidos labai didelės. Vargu leidėjai išsivers be visuomenės paramos. O kai jau paramos reikia ieškoti visuomenėje, visiems gerai žinomas reikalas!

Reikia apgailestauti, kad Kultūros Tarybos atsišaukime pamirštas mažasis skaitytojas, jaunimas ir mažasis žmogus. Jaunimui literatūros pradedant prieš mokykliniui amžiui ir baigiant jaunuoliais mes beveik neturime. Išleistieji ir leidžiamieji mūsų jaunimo literatūros autorių veikalėliai troškulio nepasotina. Čia vienas iš verktiniausių ir neatidėliotinų uždavinių. Enciklopedinio pobūdžio jaunimui leidinyje apie Lietuvą geras sumanymas, bet jis niekuomet neatstos liuanistinės lektūros, ko jaunimas laukia.

Pirmiausia reikia aprūpinti mažąjį skaitytoją. Reikalinga paskatinti ir autorius ir leidyklas kad jie pradėtų ruošti ir leisti gražiai iliustruotas iš mūsų tautos sakos, karžygių padavimų, istorinių įvykių, iš Nepriklausomybės kovų, iš savanorių, partizanų ir didžiųjų mūsų tautos vyrų gyvenimo trumpų aprašymų knygelės. Mes galime būti labai dėkingi tiems autoriams, kurie savo duoklę šiuo klausimu jau yra da-

vę. Bet šiam darbui reikia išjudinti visus - rašytojus, menininkus ir leidėjus. Rašytojai pasistengtų trumpai, paprasta kalba duoti tekstą iš anksčiau paminėtų sričių, o menininkai šį tekstą gražiai ir skoningai iliustruotų.

Šia linkme ALB švietimo Taryba ima šį tą daryti. Artimiausiu laiku pasirodys dailininko Viktoro Petravičiaus lino raižiniais iliustruota liaudies pasaka "Gulbė karaliaus pati". Ruošiamos dar trys knygelės, Tariamasi su autoriais ir dailininkais. Bet tai dar ne viskas. Reikia, kad šis reikalas būtų pajudintas visuotinai, į šį darbą reikia įtraukti daugiau menininkų ir rašytojų ir leidėjų. Mūsų visų vienas iš pagrindinių uždavinių - laiku aprūpinti mažąjį skaitytoją lietuviškąja knyga, kad jis iš jos pasisavintų pačius esminius dalykus - meilę sava kalbai ir pagarbą sava kultūrai.

Mes neturime jaunimui literatūros suskirstytos pagal amžių. Brukame vaikams, kas tik kokią knygą parankiai turime ir tuo būdu atbaidome jaunąjį skaitytoją. Kada jam įperšama ne pagal jo amžių knygą, jis ja boudisi ir neretu atveju įj atstumia visam laikui nuo lietuviškos knygos. Skundžiamės, kad mūsų jaunimas per mažai domisi lietuviška knyga, bet neįžvelgiame esminės priežasties. Tad pats laikas ne vien tik planuoti ir raginti, bet ir vykdyti. Tinkamu laiku ir pagal vaiko amžių gerai paruoštas iš lietuviškojo gyvenimo knygas įteikiame jaunajam skaitytojui, tada jis knygą ir susidomės ir pasisavins perteikdamas idėjas.

Štai ko pasigendama PLB Kultūros Tarybos atsišaukime. Šiame rašinyje iškelta tik keletas klausimų. Jų rastųsi ir daugiau. Bet ir šiuos reikia svarstyti ir apsispręsti. Tačiau, tenebūnietai priimta kaip kritika, bet kaip at-

ALT S-gos veikėjai viešėje p. Česonų namuose Baltimorėje. Iš kairės: A. Senikas, V. Abraitis, Felicija Česonienė, Aleksandra Česonienė, J. Čiuberkis, A. Česonis.

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

PENNSYLVANIJOS POCONO KALNAI

Tik čia galėsite pamatyti visa gamtos grožį, rasti ramybę ir gerą poilsį, kuris po sunkaus visų metų darbo, kiekvienam yra labai reikalingas. Echo Valley Lodge.

Tai vieta, kurioje Jūs su ar be šeimos, lietuviškoje vasarvietėje praleisite laiką, kuris ilgai pasi-likis Jūsų maloniuose prisiminimuose; kartu suteiks Jums poilsį, ramybę ir lietuvišką aplinkumą.

Echo Valley Lodge Jūs rasite be poilsio, puikų restoraną, erdvius atskirus ir patogius kambarius su visais patogumais ar tai viengungiui ar su šeima, puikią teniso-krepšinio aikštelę, gerą lietuvišką maistą ir malonų patarnavimą.

Echo Valley Lodge be viso kito, poilsio ir žaidimų, Jūsų patogumui ir patarnavimui yra puiki didelio tipo maudyklė (swimming pool) su nuosavu mažu ežeruku ir 20 akrų puikaus miško.

Priimami užsakymai taipogi vestuvių puotoms, iškykloms, organizacijoms ar pavienėms grupėms.

Echo Valley Lodge atidaro nuo nuo liepos 4 dienos ir veiks per visus išstius metus.

Lietuviai savininkai Julius ir Elena Garmai visus maloniai kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

ECHO VALLEY LODGE,
Echo Lake, Pa.
Telephone: Stroudsburg 424-1920

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberkis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-kūnas, R. Mieželis, V. Rastėnis ir St. Santvaras.

sišaukimo papildymas. Našes-niam darbui pageidautina bendrų konferencijų ir konkrečių spren-dimų.

• "Laisvės kovų dainos" ga-lima užsisakyti per Dirvą. Toliau nuo skelbiamų pla-tintojų gyveną ir norį įsi-gyti tą vertingą dainų rin-kinį, gali tai padaryti, at-siuntę per Dirvą Lietuvos N e p riklausomybės Fondui auką, ne mažesnę, kaip 10 dol. Tuo tarpu tik aukojan-tieji LNF tą knygą ir gali įsigyti ir jos pas jokus kit-us knygų platintojus gauti negalima.

IŠEIVIJOS MISIJA

Išėivijos ir tremties istorija yra sena. Ji įvairavo pagal laiko dvasią. Įvairavo ir pagal motyvus, vertusius žmonėms skirtis su savo gimtuoju kraštu. Sena ir tironijos istorija. Būdinga tose istorijose tik tai, kad per amžius išėivija, savo branduolyje, visada buvo humanizmo ir laisvės troškimų simboliu. Išėivija nuolat tarnavo įspėjimu laisvėje gyvenantiems, ką reiškia laisvę prarasti, dėl jos nebūdėti.

Politinį mokslų profesorius Stockholmo Universitete Herbert Tingsten savo laiku labai tiksliai apibūdino šių dienų išėivijos misiją. Jis sako, kad šio meto tremtiniai atstovauja ką kitą ir kai ką daugiau, nei kad buvo atstovaujama šimtmečių anksčiau.

— "Būtų maža pasakius, kad jie veikia už tautinės autonomijos ir demokratijos teises. Jie kovoja už kažką, kas prieš kelis dešimtmečius net reakcionieriškiausių vyriausybių buvo suprantama savaime aiškiu reikalu: už teisės ir teisėtumo viešpatavimą, asmens laisvę, už valstybės gerą valią savo piliečių atžvilgiu. Dėl to jie gali labiau nei bet kada apeliuoti į visuotinai pripažįstamas pagrindines, kultūringas vertybes, tradicines ir universalias visame vakarų pasaulyje. Jie gimdo liudininkus gyvam barbarizmui, apie kurį buvo manoma, kad jis amžiams nugalėtas".

Profesorius teisus, galvodamas, kad be šių gyvų liudininkų laisvasis pasaulis vargu ar būtų susidaręs teisingą vaizdą apie sovietų terorą. Tai priminimas laisviesiems apie esminius ir kartu baisesius dalykus, grėsiančius nepriklausomoms demokratijoms, bet į kuriuos jos dažnai žiūri pro pirštus.

* * *

Prisiminti šiuos faktus laikas ir mums patiems. Tuo labiau, kad pasikeitusi komunistų taktika (o ji kaitaliojasi tol, kol ką nors laimi) ne visų vienodai suprantama ar ne visų vienodai norima suprasti. Šiandien jau matome faktus, kur jau ne sovietų primestas mūsų tautai teroristinis režimas, o "kultūriniai laimėjimai", ypatingai jei dar lietuvių kalboje išreiškiami, peršami mums, kaip elekstras, kad nėra ko nusiminti ir dejuoti: kol klesti krašte "lietuviška kultūra", kalbos apie sovietinio režimo įtaką ir pasekas mūsų tautai yra grynų "nacių pakalikų" išmislu...

* * *

Prisimintina mums, kad okupuotame krašte ne visi mieželačiai. Ir kad gėlės žydi ne tik Vilniaus parkuose, bet ir ant plikų uolų. Mes niekad neneigiam ir neneigėme lietuviškos dvasios, puoselėjamos lietuvių širdyse, kur jos plaktų. Mes bet gi negalime šiandien sutikti su faktu, kad, jei po 20 metų okupacijos tam tikruose rėmuose dar vystytis kultūrinis gyvenimas, mes privalėtume pamiršti esminius mūsų kovos principus, kuriuos nusako krašto okupacinis stovis, padėtis, dėl kurios visas pasaulis randasi grėsiančio karo įtampos.

* * *

Valia rinktis sau mėgiamus poetus. Valia juos viešai ar kitaip vertinti. Mums gi šimteriopai vertesni Laisvės Kovų Dainų autoriai... (J. Č.)

VIS TAS DVYLIKTASIS

Prieš kiek laiko pakliuvo manį rankas "Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų" Brockton, Mass., š.m. kovo mėn. biuletenis (Newsletter) Nr. 1. Visiškai man nesvarbu, kad jis, išskyrus vieną vidurį lietuvių kalboj patalpintą straipsnį, yra atspausdintas angliškai. Ir angliškai rašytus straipsnius, po 12 Amerikoj išgyventų metų, supratau. To leidinuko tikslas yra labai gražus. Prašoma aukų naujai statomai, Brockton, Mass., tų seselių koplyčiai. Paskutiniame to biuletenio puslapyje įdėta nuotrauka 12 lietuvių kunigų, kurie savo susirinkime diskutavo tos būsimos seselių koplyčios planą.

Po įdėtu atvaizdu pažymėtos visų 12 dalyvių vardai ir pavardės. Nevardinsiu jų gražių lietuviškų pavardžių, jos tikrai visos lietuviškos, užteks vien vardu, iš eilės: Albert, John, Francis, Francis, Aloysius, Simeon, John, MYKOLAS, John, Albin, Albert ir John. Ir nustebau, kad vis dėlto iš 12 atsirado vienas, kuris savo gražų pirminį vardą vietoj "Michael", užrašė Mykolai.

Bravo, kunige Mykolai, Vladas, ne Walteris.

VASAROS ATOSTOGAS praleisti O. ir P. L A N I A I maloniai kviečia visus į jų vasarnamį ASBURY PARK, N. J.

Jaukūs su privačiais dušais ir kitais patogumais kambariai, netoli pajūrio.

Prašome dėl kambarių susitarti iš anksto.

515 4th Ave., Asbury Park, N. J. Telefonas: PR 6-9783.

J. PAUTIENIUS

Sodas

KETURIŲ PARODA KANADOJE

Wasagos vasarvietėje — Kanadoje rugpiučio mėn. 4-12 d.d. bus keturių labai skirtingų lietuvių menininkų darbų paroda.

Meno parodoje dalyvauja mums gerai žinomi vardai: Telesforas Valius, Juozas Pautienius, Viktoras Petravičius ir jauna gabi menininkė Stasė Smolinskienė.

Dailininkai išstatys apie 60 įvairių meno darbų.

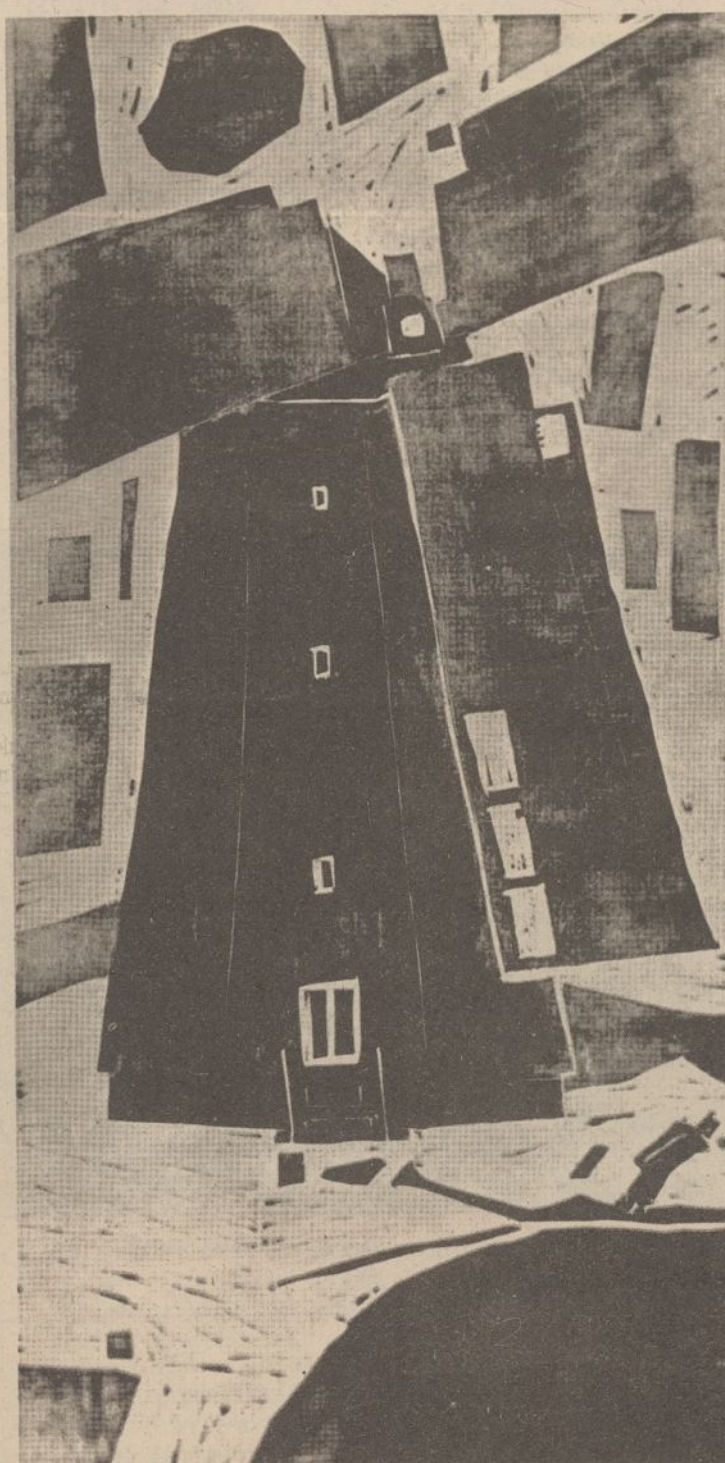
Be abejo meno mylėtojams bus įdomu pamatyti grafiko V. Petravičiaus tapybos darbai paimti iš lietuvių liaudies pasakų, papročių ir padavimų. Tai "Dvylika brolių juodvarniais skrendančių", lietuvių senovės vestuvės, puotos ir kt.

V. Petravičius kaip grafikas žinomas ne tik mums, bet ir kitataučiams, nes garsiaame Chicagos Meno Institute už savo kūrinius gavo premiją, o paskutiniaisiais metais šis grafikas daug laiko skiria aliejeinei tapybai, tad greta jo grafikų bus įdomu matyti ir tapybą, kuri savo sprendimu artima jo grafikoms.

Tapytojas Juozas Pautienius šioje parodoje išėina su savo naujais žydinčiais sodais, gėlynais ir ciklų peizažu iš Mėlynųjų kalnų.

Naujausiuose savo darbuose dailininkas rodo giedrą nuotaiką su daug šviesos, paskendusios saulės spinduliuose. Vis dėl to kai kuriuose paskutiniuose paveiksluose tapytojas bus labai priartėjęs prie moderniausias srovės — abstraktinių sprendimų, tačiau daugumas J. Pautieniaus kūrinių yra artimi impresionizmui.

Vienas iš iškiliųjų lietuvių grafikų — Telesforas Valius Wasagos parodoje

VIKTORAS PETRAVIČIUS

Ruduo (medžio raižinys)

bus reprezentuojamas puikiais spalvotomis tipografijomis. Tai irgi neseniai sukurtos figūrines kompozicijas pasižymintios originaliu sprendimu, dinamika ir paprastumu.

Pažymėtina, kad grafiko T. Valiaus darbus turi įsigyti Kanados, JAV ir kitų kraštų meno muziejai.

Kaip ir V. Petravičius, taip ir T. Valiaus savo kūrybai motyvus ima iš lietuvių liaudies gyvenimo, tad jie perdėm turi lietuvišką charakterį, nors paskutiniuose T. Valiaus kūriniuose matyti ir bendrų temų.

Dail. Stasė Smolinskienė tiek savo tapyba, tiek savo meniniais laimėjimais gal dar kiek atsilieka nuo anų trijų "senų meno rabinų", tačiau gabi, veržli pasinešusi į impresionistinius tapybos sprendimus, jau dalyvavo keliose meno parodose.

Žodžiu, ši paroda visais atžvilgiais bus labai įdomi. A. B-tas

Spaudoje pasidairius

NORMAN ROSS APIE LIETUVIŲ KOVĄ SU OKUPANTU

Žinomas Chicagoje radijo komentatorius ir kolumnistas Norman Ross, ryšium su Pavergtų Tautų Savaitę parašė straipsnį į Chicago Daily News (liepos 24 d.), kuriame jis panaudojęs medžiagą iš K.V. Tauro knygos "Guerilla Warfare on the Amber Coast", iškelia būdingas mūsų partizanų kovos sąlygas su nelygiu priešu, to priešo žiaurumus, kada partizanų lavonai buvo laikomi aikštėse ir iš žmonių buvo reikalaujama jų atpažinimo. Savo straipsnyje N. Ross sako, kad "tai ne viskas, ką sovietai darė toje kovoje už pergalę, totaliniai nežinomoje Vakarų pasauliui".

Autorius ta proga pabrėžia, kad naudinga prisiminti, ką partiotai daro 30 komunistų pavergtuose kraštuose, kad sutrugdžius kolonizaciją, kad išlaikyti tų tautų tautinę samonę. Lietuviai esą viso to geru pavyzdžiu.

DAR APIE DAN KURAIČIO KELIONĘ

Ką turi kalbėti ir rašyti apie kelionę į okupuotą Lietuvą, geriausiai įrodė Dan Kuraitis, dar sykį ten nuvykęs pasimatyti su giminėmis. Kaip ta kelionė jam sekėsi, praneša Naujienos (liepos 26 d.) -

"Kuraitis, rašydamas Lietuvoj esantiems giminėms laiškus, nurodė Vilniaus viešbutį, kuriame jam buvo skirta apsistoti. Agentūra iš anksto dėl to viešbučio buvo susitarusi ir laiku Kuraičiui pranešusi. Kuraičiui rusai leido pasiekti Vilnių, bet kai atėjo metas eiti į viešbutį, Kuraitis buvo sulaukytas ir jam įsakytą eiti į "kitą viešbutį". Ten prasidėjo tardymai ir kamantinėjimai. Reikalauta, kad pasiaiškintų dėl knygos "Už geležinės uždangos".

Kuraičio giminės atvažiavo į Vilnių ir nuvyko į nurodytą viešbutį, bet jame nerado Kuraičio, nes jis buvo išvežtas kitur ir klausinėjamas. Vienas geležinkelietis vis dėlto Kuraitį matė ir pažino. Jis pasakė giminėms. Giminės žinojo, kad Kuraitis yra Vilniuje, bet nežinojo kur jo ieškoti. Kai "Tiesoje" pasirodė prieš Kuraitį nukreiptas šmeižtų straipsnis, nė jie nebedrso savo dėdės ieškoti.

Kuraitis besirengdamas kelionėn, pasiruošė didoką adresų knygutę. Jis planavo iš įvairių kelionės vietų parašyti pažįstamiems sveikinimo atvirukus. Kai jį nuvežė į "kitą viešbutį", jo adresų knygutę prapuolė. Jis niekam negali parašyti. Parašys tik tiems, kurių adresus prisimena.

Nustatytu laiku ekskursantai turėjo važiuoti į Latvijos pajūrį, netoli Rygos. Kuraitis nenorėjo važiuoti į Latviją, nesimėtęs sugiminėmis Vilniuje. Vėliau jis buvo nugabentas į lėktuvą ir išsiųstas į Leningradą. Agentūra tvirtina, kad rusai leis Kuraičiui išvažiuoti. Jeigu neišleis, būtų keliama stiprus protestai."

KAS DIRVOS NESKAITO
- DAUG NUSTOJA

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLVČIOS

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

TORONTO AUŠRA LENGVOSIOS ATLETIKOS ŽAIDYNIŲ NUGALĖTOJA

Liepos 7-8 d. Toronte įvyko XII-ju š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių Lengvosios Atletikos varžybos. FASK-to pavedimu, varžybas vykdė Kanados Sporto Apygarda ir Toronto PPSK Aušra.

Kaip žinome, šiais metais yra bandoma praveisti žaidynes išskaldant paskiromis sporto šakomis, tuomi norint sumažinti apkrovimą ir suteikti progos klubams susikoncentruoti atskirai kiekvienai sporto šakai. Tačiau, kaip šiemetinė patirtis jau parodė, smulkus žaidynių išskaldymas labai padidina varžybų skaičių ir tuomi padažnina važinėjimus, kas pareikalauja daugiau laiko ir finansinių išlaidų. Antra vertus, susmulkintos varžybos netenka savo svorio ir į jas mažiau dėmesio kreipia tiek sportininkai tiek ir visuomenė. Maždaug tokiam ženkli ir nuotaukose praėjo šiemetinės lengvosios atletikos varžybos Toronte.

Nežiūrint, kad šų metų žaidynės yra skirtos I-sios Lietuvių Tautinės Olimpijadės paminėjimui ir pirmų 3 vietų laimėtojams suaugusių klasėje buvo duodami puikūs medaliai, varžybos nesutruakė bent patenkiamo dalyvių skaičiaus. Tik apie 50 dalyvių reprezentavo vos... 4 sporto klubus - Toronto PPSK Aušra, Toronto LSK Vytis, Rochesterio LSK Sakala ir Clevelando Žaiba. Nei vieno dalyvio nesulaukta iš visos Rytų Sporto Apygardos, nei iš 7 klubus turinčios Chicagos...

Varžyboms pasitaikė labai karštas oras. Stadionas buvo gana neekvilibruose stovyje rungtyniavimui. Jeigu bėgimo takai dar buvo pakenčiami, tai šuolių tren-gimai buvo žemiau vidurkio. Taipogi neturėta prideramų lankų rutulio bei disko metimams ir standartinių klūdžių klūdiniuose bėgimuose. Žinoma, negalima dėl to kaltinti rengėjų, negi jie atremontuos stadioną, tačiau, iš kitos pusės, kyla klausimas, ar tikslinga apsiimti rengti varžybas jeigu nėra galimybių suteikti prideramas sąlygas. Tokie reiškiniai prisideda prie atšaldymo gegresnių lengvaatlių dalyvavimo varžybose.

Varžybų nugalėtoju išėjo Toronto PPSK Aušra surinkusi 234 1/2 taškų, palikusi pereinamųjų metų laimėtoją Clevelando Žaibą 2-je vietose su 230 1/2 tašk. Toliau sekė Toronto Vytis 21 t. ir Rochesterio Sakalas 15 t. Tuo būdu Toronto Aušra pirmą kartą laimėjo Aiteininkų Federacijos skirtą Pereinamąją Taurę, lengvosios atletikos varžybų nugalėtojai, įsteigta 1958 m. Iki šiol 4 metus iš eilės šią taurę buvo laimėjęs Clevelando Žaibas, Žaibas nuvyko į žaidynes labai nepilnoje sudėtyje ir, nežiūrint kad laimėjo daugiau pirmų

viety negu Aušra, nesurinko pakankamai taškų dėl permažo dalyvių skaičiaus.

Jeigu tenka nusiskusti negausiu dalyvių skaičiumi varžybose, tai tuo labiau negalima pasigirti ir pasekmėmis, kurioms labai netgiama atsiliepi jau minėtos išorinės sąlygos.

Varžybose buvo atsiesti 11 naujų rekordų iš kurių 2 vyrų klasėje, 2 moterų klasėje, 2 mergaičių A klasėje ir 4 mergaičių B klasėje.

Iš šių 11 naujų žaidynių rekordų, 5 buvo kartu ir naujos geriausios š. Amerikos lietuvių pasekmės, būtent:

80 m klūtinis bėgimas-motery bei mergaičių A ir B kl. - D. Čiurlionytė (Žaibas) 14. Senas rekordas priklausė jai pačiai 189"-6", pasiektas 1961 m.

50 yd. klūtinis bėgimas - mergaičių A ir B bei moterų kl. - D. Čiurlionytė (Ž) - 7.8. Senas rekordas priklausė jai pačiai, 7.9 sek. pasiektas šiais metais.

Beisbolo sviedinukas - mergaičių A ir B bei moterų kl. - D. Jurgaitytė (Ž) - 197"-0". Senas rekordas priklausė jai pačiai 189"-6", pasiektas 1961 m.

Diskas - mergaičių B kl. - J. Klimaitė (Aušra) - 85'1/2" (25.92 m). Senas rekordas buvo jos pačios - 78"-2", pasiektas 1960 m.

4 x 50 m estafetė - mergaičių B kl. - Clevelando Žaibas (D. Jurgaitytė, A. Karaliūtė, V. Mockutė, D. Čiurlionytė) - 28.7 sek. Senas rekordas priklausė Toronto Rinkinei 29.0 sek., pasiektas 1960 m.

Vyrų bei jaunių A klasėje išskirtinas yra šuolininkas ir sprinteris A. Žaliauskas (Aušra), kuris šiais metais yra ypatingai gerioje formoje. Gerai pasirodė ir sprinteris A. Malinauskas (Aušra). Gerai atrodė LSK Žaibo il-

gesnių nuotolių bėgikai J. Kolo-vičius, K. Banys ir G. Harbak. Mūsų rekordistas E. Šilingas (Žaibas) daro jau subrendusio šuolininko į aukštį įspūdį, vienok turėjo pasitempti, kad įveiktų A. Žaliauską. Išskyrus ietinininką R. Burdulį (Aušra) mėty-muose tebesame silpnoki, kaip ir buvome iki šiol.

Jaunių B klasėje daug žadanti pajėga yra sprinteris ir šuolininkas Tamašauskas (Aušra). Gerus duomenis ir jau neblogai apvaldytą techniką turi visapusiškasis G. Titas (Žaibas), kuris turės progos dar ir kitais metais rungtyniauti B klasėje.

Motery - mergaičių stovykloje išsiskyrė bėgikė D. Čiurlionytė (Žaibas), be didesnių pastangų "nušienavusi" net 5 pirmas vietas. Gražią pažangą mėtymuose

dar J. Klimaitė (Aušra). Daugiau buvo tikėtasi iš šuolininkės V. Mockutės (Žaibas) bei I. Romanovaitės (Aušra), sprinterės A. Karaliūtės (Žaibas) ir metikės D. Jurgaitytės (Žaibas), kurios jau stipriai reišėsi perein-tais metais. Džiugu kad O. Bal-sienė sugrįžo į mūsų lengvatlečių eiles, sustiprindama mėtyimų sekciją. Apgailestina, kad gerokai praretėję Toronto mergaičių eilės.

Bendroje išvadoje tenka pastebėti, kad mūsų klubai turi rimtai susirūpinti lengvosios atletikos kultūvavimu ir prieauglio ugdymu. Taipogi klubai ir sportininkai privalo daugiau jausti atsakomybės dėl gausesnio dalyvavimo žaidynėse.

S.V.

• Laisvės Kovų Dainos, LNF išleistas knygos visais reikalais kreiptis į E. Čekienę, LNF pirm., 87-80 96 St., Woodhaven 21, N. Y.

LIETUVISKI SORIAI. JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVEJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

IŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No.

Street

City

State

Melbourn (Australijoje) lietuvių sporto klubo "Varpas" jaunių krepšinio komanda su vadovu R. Kazlausku (priekyje).

(44)

Mergina stipriai drebėjo, ir Reinoldas nustebeš pažvelgė į ją. Čia, ankštoje būdelėje, saugančioje nuo sniego ir žvarbaus vėjo, palyginti buvo pakenčiama, taip, beveik jauku, ir jis pro merginos apsiausto medžiagą net galėjo jausti jos pečių šilumą. Jis griebė jos ranką — ji, prieš dešimt minučių, čion atėjus, buvo nusitraukusi pirštines, kad patrintų šalancias rankas — bet mergina krūptelėjusi atitraukė ranką, lyg liepsnos paliesta.

— Kas atsitiko? — paklausė nustebeš Reinoldas. — Ar jums vis dar tebešalta?

— Aš nežinau, aš — taip, aš žinau. Ne, man nešalta, — jis vėl sudrebėjo. — Tai tik... dėl Jūsų. Tamsta toks nežmoniškas. Aš bijau žmonių, kurie yra nežmoniški.

— Bijote? — paklausė Reinoldas, dar labiau nustebeš. — Manęs bijote? Bet, vaikel, aš negalėčiau tau net plauko paliesti.

— Nevadinkite manęs "vaikeliu"! — pasakė ji neilgiai grįžtai, o paskui švelniau pridūrė: — Aš žinau, kad Jūs man nieko nedarytumėte.

— Tai pasakykite bent, ką aš iš tikrųjų blogo padariau.

— Nieko. Kaip tik tai. Tai ne tas, ką Jūs darote, bet tas, ko Jūs nedarote, ko Jūs neparodote. Jūs nero-

dote nė mažiausio jausmo arba jautrumo, Jums viskas visiškai vistik. O taip, aš žinau, Jūs nepaprastai suinteresuotas įvykdyti uždavinį, kuris Jums duotas, bet kaip jį vykdyte, tai Jums visiškai nesvarbu. Jums svarbiausia — vien tik atlikti uždavinį.

Reinoldas nieko nesakė, ir mergina tęsė:

— Grafas mano, kad Jūs paprasčiausiai esate mašina, mechanizmas be sielos, labai tiksliai sukonstruotas atlikti tam tikram darbui, neturįs savo gyvenimo. Jis sako, kad Jūs esate vienintelis jam žinomas žmogus, visiškai nejautrus baimei, ir net jis bijas žmonių, kurie nežina, kas yra baimė. Įsivaizduokite — grafas bijo!

— Neįtikėtina, — mandagiai sumurmėjo Reinoldas.

— Janscis yra tos pačios nuomonės. Jis sako, kad Jūs esate nei moralus, nei nemoralus, o tiesiog amoralus, su tam tikra probritiška ir antikomunistiška reakcija, kuri yra gryna dresūra ir tuo pačiu bevertė. Jis tiki, kad Jūs nėra jokia etinė problema žmogų nužudyti ar nenužudyti, Jums tai tik gryno tikslingumo klausimas. Jis sako, kad Jūs nieku nesiskiriate nuo tų jaunių žmonių, kuriuos jis šimtais sutiko NKVD, Waffen-SS ir kitų panašių organizacijų eilėse. Žmonių, kurie akiai klauso ir negalvodami atlieka kiekvieną nužudymą, kuris jiems įsakomas. Vienintelis skirtumas, kaip galvoja mano tėvas, yra tas, kad Jūs niekad nežudote be reikalo, vien tik iš troškimo žudyti. Bet tai ir esąs vienintelis skirtumas.

— Kur tik beinu, visur į mane skrenda širdys, — sausiai pastebėjo Reinoldas.

— Matote? Tai vėl tipiška! Jūs išliekate šaltas, niekas negali su Jumis suartėti. Ir šį vakarą! Jūs uždarote žmogų spintoje, surištą ir pritrenktą, ir leidžiate jam ten dusti — gal jis tikrai ten užduso. Jūs primušate kitą žmogų iki sąmonės netekimo ir paliekate jį savo likimui — šiame šaltyje jis gali sušalti per dvidešimt minučių. Jūs...

— Vyrai viešbutyje galėję ir nušauti, — ramiai pareiškė Reinoldas. — Aš turiu pistoletą su garso duslintuvu, Jūs turite tai žinoti. O gal Jūs manote, kad tas bernas su šratų pripilta žarna nebūtų manęs palikęs su-

šalti, jei būtų spėjęs pirmasis trenkti smūgi?

— Ak, tai tik išsisukinėjimai. O blogiausia tai, ką jūs darote su senuoju žmogumi. Svarbiausia, kad tik jis vykty Anglijon, o visa kita Jums visiškai vistik. Jūs jį beveik privedate iki pamišimo iš susirūpinimo ir sielvarto. Jis tiki, kad jo žmona miršta, Jūs jam net įkalbate, kad, jeigu ji mirytų, tai jo sąžinė būtų atsakinga. Kodėl tai darote, pone Reinoldai, kodėl?

— Tai gerai žinote. Kadangi esu mašina be sielos, amoralus plėšikas, kuris tedaro tik tai, kas jam sakoma. Tai man tik dabar išaiškinote, ne tiesa?

— Man atrodo, kad aš galėjau tų žodžių nepasakyti, ar taip negalvojate ir Jūs, pone Reinoldai?

— O ne! — Reinoldas nusišypsojo tamsoje. — Aš galėčiau Jūsų iki ryto klausyti, aš esu įsitikinęs, kad Jūs taip rimtai neapeliuotumėte į mano sąžinę, jeigu neturėtumėte vilties nusidėjęl atversti.

— Jūs išjuokiate mane, ar ne?

— Taip, — pasakė Reinoldas, — mano kokčiu, perdėtu stiliumi. — Jis staiga sugriebė jos ranką ir tyliai pasakė: — Tylėk... ir jokio judesio!

— Ką... — ji vos pratarė vieną žodį, kai Reinoldas ranka užčiaupė jos lūpas. Ji jau norėjo gintis, bet tą pačią akimirką nutilo. Dabar ir ji išgirdo — žingsnių girgždėjimą sniege. Abu sėdėjo nejudėdami ir vos bedrįdami kvėpuoti, pro šalį, pro apleistos kavinės terasą, lėtai praeinant trims policininkams, kurie dingo tolumoje, didžiulės pievos pakrastyje stovinčių plikų, apsnigtų bukų, platanų ir ažuolų gaubiamuose vingiuose.

— Ar man nesakėte, kad ši Margitos salos dalis esanti visiškai tuščia? — pašnibždomis paklausė jis. — kad čia žiemą neužklystąs joks žmogus?

— Visada taip būdavo, — tyliai atsakė ji. — Aš žinojau, kad policija retkarčiais pereiną salą, bet nežinojau, kad ji ir čion atklysta. Bet dabar jie nepasirodys be valandos, tai žinau tikrai. Margitos sala yra didelė, ir taip ilgai jiems trunka, kol ją apeina.

(Bus daugiau)

• **Dr. N. K. Juškėnienė** su vyru ir dukra Ramune atostogų buvo nuvykusi prie Atlanto — Surf City, North Carolina, vasarvietėn. Ten apstu saulės ir nepaprastai puikus maudymasis nuolat krantų plakančiose bangose. Kelionėje atostogautojai gerėjosi puikia pietinių valstybių gamta ir aplankė Shenandoah Caverns požemius Virginijoje.

• **Pfc. Arėjas J. Natkevičius**, tarnaujantis JAV mari-nuose, liepos pabaigoje su savo daliniu atvyko tarnybai į Camp Perry netoli Sandusky, Ohio.

• **Vladas Bacevičius**, atostogaujantis "Sandūnuose" — Beverly Shores, Ind., nuo Michigano ežero baltųjų kopų siūnčia linkėjimus visiems savo bičiuliams Clevelande.

• **Kun. St. Kulbis S. J.** iš Montrealio, pava du o j a s atostogaujančius šv. Jurgio parapijos dvasiškius, apsilankė Dirvos redakcijoje.

• **Mirė Stanislava Eidrygevičienė**. Prieš kelis metus, dukters Vladės Maciejauskienės pastangų dėka, St. Eidrygevičienė per Lenkiją iš Sibiro atvyko į JAV. Čia mirė liepos mėn. 26 d., val. vak. sulaukusi 82 metų amžiaus.

Pašarvojus Jakubs & Son laidotuvių namuose, vėlionė liepos mėn. 30 d. buvo palaidota Chardon Rd. kapi-nėse.

Jos liūdi pasilikusi duktė Vladė Maciejauskienė, anū-kai — Vladas Maciejauskas ir Kristina Maciejauskaitė-špokienė, žentas inž. Špo-

kas ir proanūkė Diana Špo-kaitė.

• **Dirvoje galite įsigyti** ne tik Laisvės Kovų Dainas, ar užsiprenumeruoti A. Smetonos monografiją. Čia jūs rasite pačius naujausius ir anksčiau išleistus lietuvių literatūros kūrinius, kaip — Juozo Švais-to — Žiobriai Plaukia, Jo Sužadėtinė ir kt.

Vytauto Alanto — Tarp Dviejų Gyvenimų. I. Simonaitytės — Aukštųjų Šimonių Liki-mas.

Jurgio Gliados, Aloyzo Barono ir kitų mūsų rašytojų kūrybos leidinius.

Br. Railos — Tamsiausia Prieš Aušrą ir Iš Paskendusio Pasaulio.

Puikios dovanos mūsų jaunimui — Vl. Vijeikio išleistas albumas Mano Tėvų žemė Lietuva, G. Veličkos Lietuvių Literatūra — 3 tomai ir visa eilė kitų leidinių.

Yra gauta nauja siunta Leave Your Tears in Moscow.

Knygas galima užsisakyti ir paštu.

IŠ LB CLEVELANDO I-OS APYLINKĖS VEIKLOS

• **Sparčiai ruošiamasi Dešimtajai Lietuvių Dienai**, kuri įvyks rugpjūčio 5 d. Neurų sodyboje. Šią Clevelando lietuvių tradicinę šventę numatoma iškilmingai atidaryti, kviečiant Clevelando organizacijas dalyvauti su vėliavomis. Atidarymo kalbą maloniai sutiko pasakyti Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pirminkas **Dr. Jonas Stankaitis**.

Čiurlionio ansamblio vyrų choras, giedos Lietuvos ir Amerikos Himnus. Gros lietuviškų plokštelių muzika. Veiks Spaudos kioskas ir praeitų devynių Lietuvių Dienų parodėlė.

Mūsų mažiesiems sportinis žaidimas, kurį įdomiai praves Vyt. Jokubaitis — laimėtojas bus duodamos dovanėlės.

Ramovėnai praves sportinį šaudymą. Geriausia šaulių valdyba yra paskyrusi pereinamąją dovaną (triskart laimėjus iš eilės dovaną pereina nuosavybėn).

Užkandžiai ir gaivinan-tys gerimai papigintomis

kainomis.

Dalyvaukime gausiai Dešimtoje L. D. ir vėl pasi-matykime lietuviškos gamtos aplinkoje. Senimas ir jaunimas galės pasižioti erdvoje ir patogioje salėje. Įėjimas 1 dol., jaunimui 50 centų, vaikams ir jų tėve-liams — laisvas.

Tad visi į Dešimtąją Lietuvių Dieną.

• **Rugsėjo 27, 28 ir 29 dienomis**, The Nationalities Service Center ruošia visų tautybių dieną, kurioje pasirodys tautodailės išdirbinių, audinių, maisto gaminių ir tautiniais šokiais. Šiame pasirodyje dalyvau-ti yra pakviesti ir lietuviai.

I-os Apyl. Valdyba šiuo reikalu veda pasitarimus.

Šia paroda rūpinsis abiejų Apylinkių valdybos. Nu-matoma kviesti kai kurių organizacijų atstovus ir pavienius asmenius pasitari-mui, kad mūsų skyrius bū-tų turtingas eksponatais ir kad gražiai reprezentuotų mūsų tėvynę Lietuvą.

Kas iš lietuvių turi lietuviškos drobės ar kt. audi-nių, medžio bei gintaro iš-dirbinių ir galėtų minėtai parodai paskolinti — prašome pranešti F. Eidimtui.

Paroda vyks Statler-Hil-ton viešbutyje.

• **I-os Apyl. Valdybos** pasiūlytą konkursą Clevelando jaunimui parašyti apie Maironį, Maironio metų komitetą priėmė ir paskelbė konkurso sąlygas ir kt. Drauge Nr. 169 ir Dirvoje Nr. 84. Kviečiame Clevelando jaunimą šiame konkurse gausiai pasireikšti.

Prie šio konkurso inicia-tyvos jungiasi ir 2-os Apyl. Valdyba.

Šiuo metu daugelis jau-nimo stovyklauja. Todėl abiejų Apyl. valdybos pra-šo stovyklų vadovybes pa-informuoti Clevelando jau-nimą apie skelbiamą kon-kursą.

• **I-os Apyl. Valdyba** praneša vysk. Valančiaus liti-anistinę mokyklą lankančių vaikų tėveliams, kad jie sudarytų sąlygas vaikams laike atostogų, ką nors iš-mokti apie Maironį, nes prasidėjus mokslo metams valdyba, susitarusi su mokyklos vadovybe, praves konkursinį jų žinojimą apie Maironį ir bus skiriamos dovanėlės.

• **H. Janužys** apleido Cle-velandą ir išvyko nuolati-niam apsigyvenimui į Cali-forniją, kur atidarė nuosa-vą prekybą.

H. Janužys prieš keturis metus atvyko Clevelandan iš Venezuelos ir tuoj įsi-jungė į ramovėnų eiles ir LB I-ją Apylinkę aktyviu nariu.

Ats isveikinant ramovė-nai įteikė Janužiui dovanė-lę. Atsisveikinimo žodį tarė A. Mikoliūnas ir LB vardu F. Eidimtas.

Linkime H. Janužiui ir jo šeimai naujoje vietoje — Pacifiko pakrantėse gero vėjo.

KRĖIPKITES Į SAVO SODININKĄ

Pavyzdinai sutvark y t a sodyba yra kiekvieno šeim-ininko pasididžiavimas ir di-delis įnašas į jūsų apylinkės gyvenimą.

Mes turime Jums pasiū-lyti žemaūgių vaisinių me-delių, vaiskrūmių, spalvin-gų rožių, įvairių dekoraty-vinių krūmų, pievoms Agri-co trąšų, piktžolėms naikinti chemikalų, durpių ir sėk-lų.

Taip pat galite gauti spe-cialiai paruoštos žemės kambarinėms gėlėms.

Užsukit pas V i n c a A p a n i ū, jūsų sodininką —

12518 Lake Shore Blvd., Cleveland 8, Ohio, arba šau-kit telefonu PO 1-5614.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPIŪČIO 5 D. 10-ji Lietu-vių Diena Neurų sodyboje. Ren-gia LB Clevelando I-os Ap. V-ba.

RUGSĖJO 8 D. D.L.K. Biru-tės Draugijos parengimas.

RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius - koncertas.

SPALIO 20 D. "Lietuva Mairo-nio kūryboje" - akademinis mi-nėjimas ir pobūvis šv. Jurgio parap. salėje.

SPALIO 6 D. Vlodo Brazilio vad. dramos studijos rengiamas draminis Stasio Pilkos rečitalis.

LAPKRIČIO 24 D. L. V. S. Ra-movė rengia kariuomenės šven-tės minėjimą.

GRUODŽIO 2 D. Akademija Mai-ronio Garbei - paskaita, Čiur-lionio Ans. koncertas ir pobūvis Naujos parap. salėje.

• **Jose Melis**, žinomas pianistas iš Jack Paar tele-vizijos programos, debiu-tuoja Clevelande, pristaty-damas "Muziką šiai nak-čiai" su savo Combo.

Koncertas įvyks Public Auditorium salėje, rugpiū-čio 2 d. (ketvirtadienį), 8:30 val.

Jose Melis koncertuos kartu su Clevelando vasa-ros orkestru, vadovaujamu Louis Lane, patiekdamas klasikinės ir populiarios muzikos pynę. Gros Mendel-sono lyrinį Piano Concerto No. 1, Lotynų Fantaziją, Andaluca ir kt.

• **Lietuvos partizanų ko-vų dainos**, išleistos Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, jau gautos iš rišyklos. Cle-velande jas galima gauti pas Vytautą Stuogį — 1198 East 84 St., tel. SW 5-4676; Marijų Blyną — 6823 Bay-liss Ave., telef. 361-8165; Vlada Ramanauką — 18310 Marcella Rd., telef. IV 1-6700 ir Dirvoje.

Mikas Tilvikas

KOVA UŽ BŪVĮ

Sveikinu tuos, kurie kitų nepaisę
Kelius praskynė savo teisei,
Nors toji dvelkia džiunglėm ir senove, —
Svarbu, kad turto jie sau susikrovė.

Sveikinu kovotojus visokio plauko,
Kurie kovoja pirkioj ar ant lauko —
Jei tik čia esama idėjos —
Jeigu apjuodina veikėjus
Kitos krypties ar kito būdo,
Kai nepasidalina garbės grūdų.

Sveikinu ir tuos, kurie išvijo maldą,
O vietoj jos pagarbins baldą
Ir, kryžiaus vietoje, ant sienos
Gal artimą kryžiuos kas dieną?

Sveikinu visus, kurie už taiką,
Bet rankoje pagalį laiko,
Kurie silpnėsi pasimynę
Išlups ir centą paskutinį.

Kovokime, kad būt kaip buvę
Ir rykime kaip žuvis žuvį,
Tegu gyvuoja tad kova už būvį!
Nepasiduok ir tu, lietuvi!

PAGREITINTAS SIUNTI-NIŲ Į LIETUVĄ PASIUN-TIMAS

Lietuvių Prekybos Na-mai, susitarę su Globe Par-cel Co. centru, jau pradėjo siųsti savo klientų siun-čiamus siuntinius per minė-tos bendrovės centrą. Toks siuntimas per centrą kai-nuos mums papildomų iš-laidų, bet mes savo klien-tams siuntinio kainos ne-kelsime.

Per centrą siunčiami siun-tiniai turėtų pasiekti adre-satą maždaug viena savaitė anksčiau, nei siunčiami per kitas Clevelando siuntimo agentūras.

Šiuo metu mes gavome daug įvairių medžiagų, ska-

relių, bei kitų dalykų tin-kamų į siuntinius. Per visą rugpjūčio mėnesį mes duo-sime savo klientams dide-lės nuolaidas. Tat skubėkite pasinaudoti nuolaidomis — atpiginimais, greitai siunti-nių jūsų artimiesiems Lie-tuvoje pristatymu ir man-dagiū mūsų įmonės patar-navimu.

Mūsų adresas: 6905 Su-perior Ave. (Dirvos namuo-se).

Lietuvių Prekybos
Namai
(87-88)

VISIEMS KORP! NEO-LITHUANIA NARIAMS

Visi korporantai, korpo-rantės norintieji vykti į Korp! Neo-Lithuania V va-saros stovyklą Osterville Manor, Osterville, Cap Cod, Mass. turi paskubėti užsi-registruoti iki rugpjūčio mėn. 1 dienos savo vietovių Korp! Neo-Lithuania val-dybose, įmokant \$10.00 pra-dinio — užsiregistravimo mokesčio, ar tiesiog pas fil. E. Noaką, 103-53 104th St., Ozone Park 17, N. Y., pri-siunčiant pinigus jam tie-siog, nurodant kada užsi-registruojas mano atvykti į stovyklą ir kiek laiko iš-bus.

Registruotis turėtų ir vi-si tie korporantai ar jų šei-mos nariai, kurie vyksta ir nevisam laikui (stovykla bus nuo rugpjūčio mėn. 25 d. iki rugsėjo mėn. 3 die-nos), nors ir vienai parai. Tokiu atveju, žinant kada užsiregistravęs atvyks — vietoje bus parūpinta pa-stogė.

Korp! Neo - Lithuania New Yorke valdyba turėjo daug paklausimų iš stude-n-tų ne korporantų — ar jie gali dalyvauti Korp! Neo-Lithuania stovykloje kaip svečiai. Pranešame visų su-interesuotų studentų žiniai, jog svečiai visuomet yra maloniai priimami, tik ir jiems taikoma ta pati re-gistracija — užsiregistruo-ti iki rugpjūčio mėn. 1 die-nos pas Korp! Neo-Lithua-nia padalinių valdybų na-rius — Chicagoj, Clevelan-de, Bostone, Detroite, Phila-delfijoje, Toronte, New Yorke ir sumokėti \$10.00 pradinio — registracijos mokesčio. Be to, atvykę į stovyklą, nors ir svečio tei-sėmis, turės prisiderinti prie stovyklos vadovybės bendrų nurodymų ir nusta-tytos stovyklos darbų tvar-kos.

Korp! Neo-Lithuania
New Yorke Valdyba

SEPTYNI SKIRTUMAI

(Galvosūkio 2 psl. sprendimas)

1. Skrybelės viršus žemėsni-s.
2. Paciento švarkas nugaroje skel-tas.
3. Paciento plaukai ant sprando trumpesni.
4. Vitrinioje yra viena pora akinių daugiau.
5. Daktaro apsiauste yra kišenė.
6. Daktaro kairioji ranka labiau atsiikišusi.
7. Dešinėj ant stal-c akiniai turi storesnius rėmus.

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU

Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

24 valandų patarnavimas

Tel. 942-8038

J. S. AUTO SERVICE & SALES

Didelis pasirinkimas geros rūšies vartotų mašinų.

Dažoma karštais purkštuvais — taisomos karose-rijos — motorai — bėgiai — sankabos — stabdžiai.

J. ŠVARCAS
savininkas

35571 Vine Street
Eastlake, Ohio

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkaina-vimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DAILIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

RADIO - TV - HOME

BERTI WITT — savininkas

11817 LORAIN AVE. CLEVELAND 11, OHIO TEL. 252-3840

DIDELIS IŠPARDAVIMAS importuotų radi-jo aparatų nepaprastai atpigintom kainom; Blau-punkt, Telefunken, Grundig ir kiti paskutinės lai-dos stereo bei Hi-Fi aparatai.

Pritaikinti amerikoniškom stotim. Garantijos ir asmenišką įrengimas jūsų namuose bei eks-perto pataisymai.

Skambinkite nedelsdami ar atvykite pasižiū-rėti, (išskyrus trečiadienius).

KAS IR KUR?

• **Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija** per savo Kultūros Komisiją, JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybai paskyrė 100 dolerių Pasaulio Lietuvių Archyvo išlaikymui. Illinois lietuviai gydytojai jau ne pirmą kartą aukomis paremia kultūrinius reikalus.

• **JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba** Birželio įvykių proga išleido amerikiečių spaudai skirtą biuletinį "LITHUANIAN BULLETIN". Biuletenu apylinkių valdybos aprūpino savo vietovės amerikiečių spaudą.

Daugelis amerikiečių laikraščių biuletinio medžiaga pasinaudojo. Biuletinį redagavo kun. Pranas Garšva ir Stasys Daunys, bendradarbiaudami su Lietuvos Konsulatu. Konsulatas pasirūpino ir išvertimu į anglų kalbą.

• **Jansonų viloje** Audronė, Cape Cod ir šiemet ramiai atostogų praleisti suvažiojo iš tolimų kraštų. Toliausiai atvykę buvo teis. Ribokų šeima net iš Omaha, Nebraskos (apie 1700 mylių), kartu buvo atvykę ir p. Reventai iš Washingtono (gyvenę N. Y.), p. Lutkevičienė su dukra iš Baltimorės, p. Čemarkai iš Chicagos ir inž. dr. Kizlauskaiai iš N. Y. Dr. Aželis su šeima, p. Diktanai ir p. Penkauskai iš Cleveland, p. Krivis iš Rochester, p. Gaurienė su dukra ir p. Lazauskaiai iš N. Y., p. Žilinskaiai iš

Springfield, p. Varnai iš Brockton ir kt. Šiomis dienomis atvyksta p. Karkai, Dausa, Pilkauskai iš Kanados ir kiti.

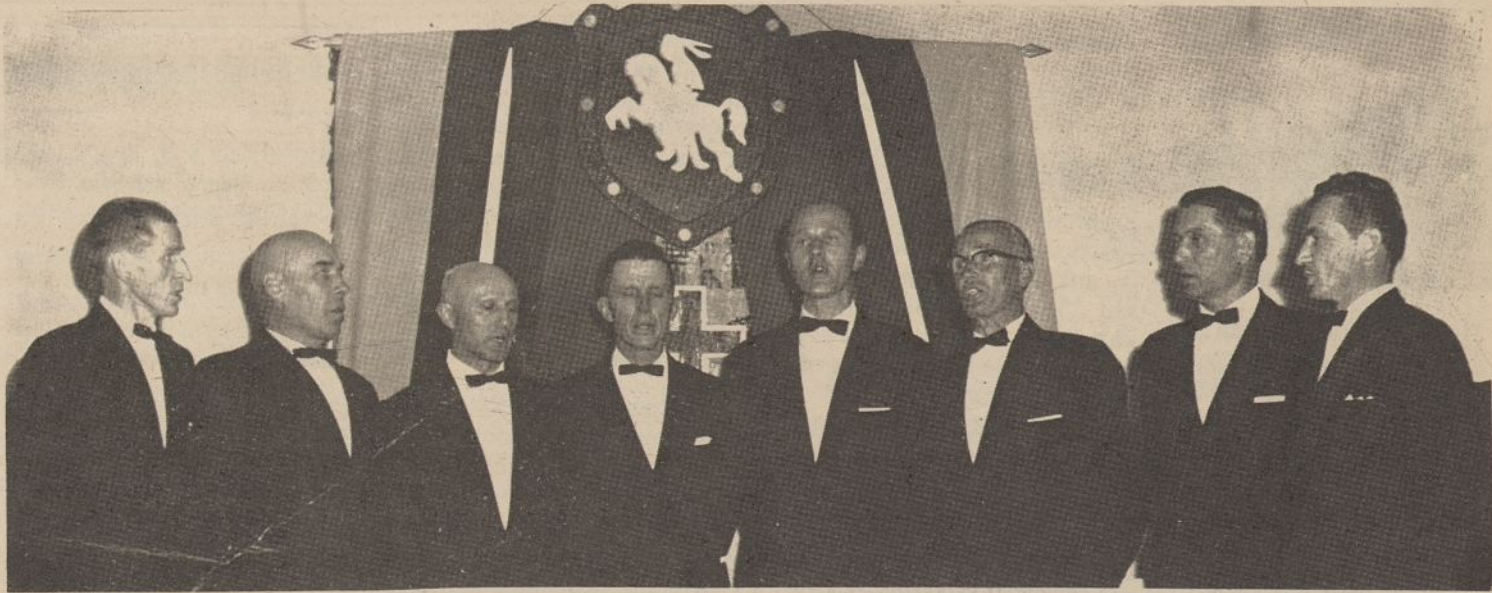
Nors liepos mėn. buvo perpildytas, tačiau dar yra laisvų kambarių rugpjūčio mėn. Kreiptis tiesiog Audronė — Jansonas, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Tel. GA 8-8425.

• **J. Vaičiūčio** krautuvė ir siuntinių įstaigoj papildomai užsisakė Prezidento Antano Smetonos monografiją — P. Ausiejus, U. Kubilius ir B. Utenis. J. Vaičiūtis patarnauja kiekvienam užėjusiam priimti ir spaudos prenumeratą bei knygų užsakymus ir aukas organizacijoms bei įstaigoms. 359 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Telef. 542-1767.

• **Pasaulio Lietuvių Archyvo** išlaikymas yra sunki finansinė našta Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybai.

Lietuvių visuomenė turėtų neužmiršti šios svarbios mūsų institucijos ir prisidėti prie jos išlaikymo didesne ar mažesne auka. Auką siųsti Centro Valdybos išdalininko adresu: Zigmąs Dailidka, 5921 So. Fairfield Ave., Chicago 2, Illinois. Tel. PROspect 6-5674.

• **JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos** biuletinio naujas numeris jau siuntinėjamas. Šis numeris skirtas JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos sesijai. Biuletinis turiniu ir išvaizda daro gerą įspūdį. Biuletinį redaguoja: Jonas Ja-

TRYŠ PIRMINKINAI susitikę Baltimorėje. Iš kairės: ALT S-gos Baltimorės skyriaus pirm. Ant. Česonis, Centro Valdybos pirminkas Vytautas Abraitis ir Philadelphiaus skyriaus pirm. J. Česonis.

DAINAVĄ NAUJAI UŽVALDĖ 107 JAUNUOLIAI

Užvaldė Dainavą 107 jaunuoliai: 50 berniukų ir 57 mergaitės. Senai Dainava buvo mačiu-

saitis, Jeronimas Ignatonis ir Zina Morkūnienė. Administruoja Antanas Koreiva. Šiuo metu biuletinio spausdinama 2000 egz. Jį gauna: Apylinkių, Apygardų ir Centrinę Institucijų Valdybos, Tarybos nariai ir prenumeratoriai.

ATSIŪSTA PAMINETI

Motina ir Mokytoja — šv. Tėvo Jono XXIII enciklika apie socialinio klausimo pažangą krikščioniško mokslo šviesoje. Tai Katalikų Bažnyčios pažiuos į visus šių dienų ūkinio ir socialinio gyvenimo klausimus ir gairės krikščioniškajam socialiniam mokslui vystyti ir pusiausvyrai atstatyti.

Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje, spausdino Draugo spaustu- vė, 115 psl. Kaina \$1.50.

Dainavos stovyklos vadovybės dalis. Iš kairės: kun. Audrius Bačkis, Elvyra Vodopalienė, Antanas Tauginas, Birutė Miniataitė ir Algis Širvaitis.

si tokia graži proporcija. Paprastai ta grupė stovyklautojų būdavo vadinama "tyneidžeriais". Jos buvo laukiama su tam tikru būkštavimu, lyg kokios vėtrės ar būsiaubo. Na, bet ir būdavo ko bijoti — jaunimas nepėsčias, pilnas gudrybių, tai ir kapelionas ir komendantas, ir seselės, ir kt. vadovybės dalis, būdavo, budės budės, saugos saugos, kaip toji dainoj: "Dienužė ant rankelių, naktužė ant akelių". O kiek strio-

mus vietoje sulipdė, pats vaidindamas, o, vis dėlto, tikros laužo nuotaikos neišvystė. Kitose vakaro programose irgi jausdavosi labai neap. Prisimenau publicisto A. Jakšto minėjimą. Jį turėjo paruošusi kokia tai mergaičių grupė. Tai vyriškoji pusė, būdavo, pasigauso koki keistą žodį, berniškai nusikvatos, pašvilps dar, prajuokins tas mergaites ir vėl lauks kitos progos. Iš viso asmens pagerbimo gaudavosi daugiau pasityčiojimas, (bent mano tai buvo toks asmeniškias supratimas). Tokiu būdu natūraliai man pribrendo mintis jau kitais metais tapti dezer-tyru ir iš to fronto pasitraukti.

Tuo metu buvau didžiausias šalininkas atskirų berniukų ir mergaičių stovyklų, nes mišrioje (žin- rėjau pragaist). Sekiau visą spau- dą apie stovyklas ir laukiau pro- gos pasisakyti. Bet taip likimas lėmė, kad nepasisakiau, o stovyk- los kasmet pagerėjo.

Šiais metais stovyklautojai bu- vo priimami tik su tam tikromis rekomendacijomis. Kelių kandi- datų, nors ir nemalonius ir skau- dus, atstatymas padėjo stovyklos vadovybę ir pačią stovyklą ant tinkamo pedestal. Aukšto ūgio, stambaus sudėjimo, draugiškas, bet retai kam šypsą dovanojan- tis komendantas, Algis Širvaitis, kuris Amerikoje įgijo pedagoginį pasiruošimą, žino, kaip su tuo jaunimu tvarkytis. Kitas labai pa- reigingas asmuo, dirbęs praktiškai kelintus metus su amerikoniš- ku jaunimu Mundellein kolegi-

VIRŠUJE: Melbourne (Austra- lijoje) lietuvių vyrų oktetas su va- dovų P. Morkūnu, Melbourne vei- kia trys dainos mėgėjų sambū- riai: Melbourne Dainos Sambū- ris, vadovaujamas Alberto Čel- nos, Vyrų oktetas P. Morkūno ir Melbourne lietuvių bažnytinis choras, vadovaujamas J. Juškos.

DAILĖS PARODA WINDSORE

Ryšium su š. m. rugsėjo mėn. 1-3 dienomis Windsore įvykstančia IX Kanados Lietuvių Diena, studentų suvažiavimu ir sporto šven- tē, ruošiamą dailės paroda, kurią organizuoti pavesta dail. T. Valiui. Ruošiamoje dailės parodoje kviečiami dalyvauti visi lietuviai dailininkai. Paroda bus iškil- mingai atidaryta rugsėjo 1 d. Cleary Auditorijos Gale- rijoje. Tai yra labai moder- nios patalpos ir turi reika- lingus įrengimus.

Kanadoje gyvenantieji dailininkai savo darbus siuncia "Daina" 974 College St., Toronto 4, Ont. Telef. LE 4-1274 arba M. Kizis, 570 Louis Ave., Windsor, Ont., o J. A. Valstybėse gyv. dailininkai siuncia se- kančiu adresu: "Gaiva", J. Petrulionis, 3570 Vernor W. Detroit 16, Mich. Telef. TA 5-9783.

Kadangi numatomas di- delis skaičius dalyvaujančių dailininkų, tai prašome siųsti ne daugiau kaip po 4 darbus. Kiekvienas darbas turi būti atžymėtas pavar- de, darbo pavadinimu, tech- nika ir kaina.

Bus apmokamos persiun- timo bei draudimo išlaidos. Visus darbus prašome pri- siųsti iki rugpjūčio 15 die- nos.

IX Kanados Lietuvių Dienos Ruošimo Komitetas

joje — Birutė Miniataitė, taip pat jaunimą gerai supranta. Stovyk- los vadovas — Antanas Tauginas, trijų sūnų tėvas ir kuopos glo- bėjas Cicerioje yra, kaip kareiviai sakyti, "tėvas-ne vadas", kas reiškia asmenį be priekaišto. Stovyklos kapelionas, kaip juo- kais sakoma, išrašytas iš pačios Romos, kun. Audrius Bačkis, su jaunimu visur ir visada. Tada jau likusiam vadovybės perso- nalui tik vienas juokas tvarky- tis.

Pirmutiniame lauže kiekvienas būrelis turėjo pasirodymų. Dai- nos, turint mintį, kad tai stovyk- lavimo pradžia, visai žmoniškai skambėjo. Laužą pravedė links- mai besišypsanti vakarinių prog- ramų vedėja Aldona Balčiūnaitė. Ir kitas vakaras — lietuviškų tau- tinių šokių, kuriam programos vedėjai smarkiai talkininkavo El- vyra Vodopalienė ir Faustas Strolia, praėjo su didžiausiu pa- sisekimu. Užteko tik vieno karto paprašyti visų berniukų sustoti kairė, o mergaičių — dešinėje, ir visi stovėjo, kaip nuliet! To- kių "cūdų" nebuvo per visus 5 metus Dainavoje! Visi šoko pa- gal duotus paaiškinimus 4 tau- tinius šokius, kad vos buvo mū- sų salėje vietos apsisukti. Va- dovai po to, suguldė ir sumigdė jaunimą, grįžo salėn pasitarimui. Nė vienas iš stovyklautojų jiems pareiškęs, kaip labai patikęs šis vakaras!

Stovyklos vyriausias vadovas ir priešo išvados, kad, jei tas jau- nimas mokės gerai tokias tauti- nius šokius, jis nenorės taip la- bai nei "džiuribakų", nei "tvistų". Faustas Strolia

MARIJAI KASAKAITIENEI

mirus, VACLOVUI KAASKAIČIUI, Dr. ČEPU- LIUI su ponai, šeimai ir artimiesiems gilią užuo- jautą reiškia

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija

A. A.

MARIJAI KASAKAITIENEI

mirus, jos vyrui, dukteriai su šeima, seseriai ORANTIENEI su šeima ir artimiesiems reiškia- me giliausią užuojautą

Izabelė ir Antanas Jonaičiai

A. A.

JONUI NASVYČIUI

mirus, jo žmonai, sūnams ir dukterims ir visai NASVYČIŲ giminei reiškia me nuoširdžią užuo- jautą ir kartu liūdime

I. ir A. Jonaičiai, M. Barniškaitė

Mielam Ansamblio Garbės Nariui STEPONUI NASVYČIUI ir buv. Ansamblio pirmininkui JAU- NUČIUI P. NASVYČIUI, broliui ir dėdei

JONUI NASVYČIUI

mirus, gilią užuojautą reiškia

LTM Čiurlionio Ansamblis

Poniai VLADEI MACIEJAUSKIENEI, VLA- DUI MACIEJAUSKUI ir KRISTINAI ŠPOKIE- NEI su šeima, mielai mamytei ir bobutei

STANISLAVAI EIDRYGEVIČIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškia

Regina ir Jonas Čiuberčiai

STANISLAVAI EIDRYGEVIČIENEI

mirus, mielai VL. MACIEJAUSKIENEI, VLADUI ir KRISTINAI su šeima gilią užuojautą reiškia

Kristina Steikūnienė ir Lilija Steikūnaitė